

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

LLO.410.001.15.2017

P/17/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

ul. Kilińskiego 210, 90-980 Łódź

T +48 42 239 32 00, F +48 42 239 32 90

llo@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/17/001 – Wykonanie budżetu państwa w 2016 r.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi
Kontroler	Agnieszka Tomalska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLO/25/2017 z dnia 12 stycznia 2017 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Uniwersytet Medyczny w Łodzi, z siedzibą w Łodzi (kod pocztowy 90-419), przy Al. Kościuszki 4, zwany „Uczelnią” lub „UMed”.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Prof. dr hab. n. med. Radziław Kordek, Rektor Uniwersytetu Medycznego w Łodzi (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Wprowadzenie

Celem kontroli była ocena wykorzystania w 2016 r. przez Uniwersytet Medyczny w Łodzi dotacji z budżetu państwa na działalność dydaktyczną, w tym na dydaktykę kliniczną.

W 2016 r. Uczelnia otrzymała z budżetu państwa dotacje w łącznej kwocie 238.023,4 tys. zł, z których wykorzystano 230.934,9 tys. zł, tj. 97%. Zdecydowana większość środków (211.065 tys. zł, tj. 88,7%) przyznana została przez Ministra Zdrowia, głównie w ramach wydatków działu 803 Szkolnictwo wyższe (211.065 tys. zł), w tym 199.742,1 tys. zł w rozdziale 80306 Działalność dydaktyczna. Na dydaktykę kliniczną¹ Minister Zdrowia przyznał 5.836,4 tys. zł, a na pomoc materialną dla studentów i doktorantów (rozdział 80309) kwotę 11.277,9 tys. zł.

Dotacja podstawowa na zadania związane z kształceniem studentów studiów stacjonarnych, uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich i kadr naukowych oraz utrzymanie Uczelni wyniosła łącznie 195.127,1 tys. zł, z czego 185.608,1 tys. zł Uczelnia pozyskała od Ministra Zdrowia, a 9.519 tys. zł (w rozdziale 80302 Uczelnie wojskowe) przyznał Minister Obrony Narodowej, z przeznaczeniem na kształcenie kandydatów na żołnierzy zawodowych.

Dotacje przyznane przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego wyniosły łącznie 17.439,4 tys. zł i przeznaczone były na działalność statutową Uczelni (14.186,2 tys. zł), prowadzenie przez młodych naukowców badań naukowych i prac rozwojowych (1.923,2 tys. zł), a także na dofinansowanie - określonych w art. 94 b ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym² - zadań projakościowych³ (1.330 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 3-60, 906-910)

Badaniem objęto wykorzystanie dotacji pozyskanych od Ministra Zdrowia w łącznej kwocie 203.842,7 tys. zł (tj. 85,6% otrzymanych dotacji) na działalność

¹ Dotacja na realizację zadań związanych ze świadczeniami zdrowotnymi wykonywanymi w ramach szkolenia studentów studiów stacjonarnych w podstawowych jednostkach organizacyjnych.

² Dz.U. z 2016 r. poz. 1842, ze zm., dalej „Psw”.

³ Tj. na finansowanie zwiększenia wysokości stypendiów doktoranckich, o których mowa w art. 200a Psw, dla nie więcej niż 30% najlepszych doktorantów w uczelniach publicznych i niepublicznych.

dydaktyczną⁴, w tym dydaktykę kliniczną, a także na pomoc materialną dla studentów i doktorantów oraz na stypendia i nagrody na kwotę 88,1 tys. zł, przyznane przez Ministra Zdrowia.

III. Ocena kontrolowanej działalności⁵

Ocena ogólna
i jej uzasadnienie

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, w Uczelni prawidłowo zorganizowany został proces wnioskowania i wykorzystania dotacji na działalność dydaktyczną, w tym dydaktykę kliniczną, a stwierdzone nieprawidłowości, z uwagi na wymiar finansowy, nie wpłynęły na ocenę kontrolowanej działalności.

Przyznana na 2016 r. dotacja na realizację zadań dydaktycznych została wykorzystana w wysokości 185.591,1 tys. zł (tj. w 96,4%), zgodnie z przeznaczeniem. Uczelnia przestrzegała określonego w art. 163 ust. 2 Psw limitu studentów studiów niestacjonarnych, a liczba i kwalifikacje nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego⁶ oraz proporcje liczby nauczycieli akademickich do liczby studentów⁷ na poszczególnych kierunkach studiów spełniały wymogi określone w § 12 pkt 1, 2 i 5, § 13 ust. 1 oraz § 14 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów⁸.

Z przyznanych w 2016 r. środków na dydaktykę kliniczną Uczelnia wykorzystła 5.011,3 tys. zł (tj. 85,9% kwoty przyznanej), zgodnie z przeznaczeniem. Zawarte ze szpitalami umowy na udostępnianie Uniwersytetowi oddziałów i innych jednostek organizacyjnych dla realizacji zadań dydaktycznych i badawczych, były w badanym okresie prawidłowo realizowane oraz rzetelnie rozliczone.

Prawidłowo zorganizowano też proces planowania i wydatkowania dotacji na pomoc materialną dla studentów i doktorantów. Wydatki na pomoc materialną dla studentów i doktorantów wyniosły w badanym okresie łącznie 8.158 tys. zł, z czego środkami z dotacji sfinansowano 8.130,4 tys. zł. Analiza wybranych 150 pozytywnie rozpatrzonych wniosków o przyznanie pomocy materialnej wykazała, że wysokość świadczeń i okres, na który zostały przyznane były zgodne z obowiązującymi regulaminami, a tryb i sposób ich przyznania w większości przypadków był prawidłowy.

Stwierdzone w wyniku kontroli nieprawidłowości dotyczyły zawyżenia przez Uczelnię o 39.971,66 zł kosztów finansowanych dotacją, poprzez:

- nieprawidłowe ewidencjonowanie, wyłącznie w ciężar kosztów dydaktyki stacjonarnej, faktur wystawionych w ciągu roku z tytułu udostępniania przez jeden ze szpitali wojewódzkich oddziałów szpitalnych oraz za zużytą odzież ochronną;
- przyznanie stypendiów Rektora dla najlepszych studentów z naruszeniem zasad ustalania liczby stypendystów określonych w „Kryteriach punktacji osiągnięć studentów ubiegających się o stypendium Rektora Uniwersytetu Medycznego w Łodzi”, wskazanych w regulaminie przyznawania pomocy materialnej dla studentów Uczelni. W konsekwencji, stypendia otrzymało o 26 osób więcej, niż wynikałoby to z zastosowania trybu określonego w Kryteriach.

⁴ W tym dotację podmiotową na zadania, o których mowa w art. 94 ust. 1 pkt 1 Psw oraz dotacje na kształcenie podyplomowe w celu zdobywania specjalizacji i rehabilitację leczniczą studentów niepełnosprawnych.

⁵ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2016 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, opisowa, negatywna.

⁶ Na dzień 31 grudnia 2016 r.

⁷ wg sprawozdania S-10 za 2016 r.

⁸ Dz.U. poz. 1596.

Powyższe nieprawidłowości zostały skorygowane w toku kontroli NIK i nie miały wpływu na rzetelność danych wykazanych w sprawozdaniu finansowym Uczelni.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Wykorzystanie dotacji z budżetu państwa przez uczelnie publiczne

1.1. Dotacja na działalność dydaktyczną

Opis stanu
faktycznego

1. Dane, niezbędne do podziału dotacji z budżetu państwa dla publicznych uczelni medycznych na zadania z zakresu działalności dydaktycznej, Rektor Uczelni przekazał do Ministerstwa Zdrowia w wyznaczonym terminie i w układzie zgodnym z otrzymanymi wzorami. Przekazane dane, wynikające ze sprawozdań statystycznych S-10⁹ oraz S-12¹⁰, obejmowały informacje wymagane § 11 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 marca 2015 r. w sprawie sposobu podziału dotacji z budżetu państwa dla uczelni publicznych i niepublicznych¹¹.

(dowód: akta kontroli str. 61-127)

Dotacja na realizację w 2016 r. zadań dydaktycznych przyznana przez Ministra Zdrowia w kwocie 192.191,4 tys. zł¹², została zwiększona środkami z rezerw celowych¹³ o 285,4 tys. zł na sfinansowanie kosztów organizacji obowiązkowych, dodatkowych kursów i szkoleń w trakcie kształcenia przeddyplomowego. Łączna kwota dotacji (po zmianach) wyniosła 192.476,7 tys. zł.

Dodatkowo, Minister Obrony Narodowej przyznał 9.519 tys. zł na kształcenie kandydatów na żołnierzy zawodowych.

(dowód: akta kontroli str. 11-16)

2. Nagrodę w kwocie 42.120 zł, przyznaną w 2016 r. na podstawie art. 155 ust. 1 Psw za osiągnięcia naukowe¹⁴ uzyskała jedna osoba. Tryb wnioskowania o udzielenie tej nagrody był zgodny z przepisami określonymi w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 marca 2013 r. w sprawie nagród ministra dla nauczycieli akademickich¹⁵. Po potrąceniu należnych obciążeń, na rachunek bankowy pracownika przekazano 25.055,08 zł.

(dowód: akta kontroli str. 136-139)

3. Przyznana przez Ministra Zdrowia na 2016 r. dotacja na realizację zadań dydaktycznych została wykorzystana w wysokości 185.591,1 tys. zł (tj. w 96,4%), z czego 179.837,6 tys. zł przeznaczono na zadania związane z kształceniem studentów studiów stacjonarnych, uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich i kadr naukowych oraz utrzymanie Uczelni, 5.011,3 tys. zł na dydaktykę kliniczną, 624,9 tys. zł na kształcenie podyplomowe w celu zdobywania specjalizacji, a 117,4 tys. zł na kształcenie i rehabilitację leczniczą studentów niepełnosprawnych. Środki przyznane przez Ministra Obrony Narodowej Uczelnia wykorzystała w całości, z przeznaczeniem na kształcenie 334 kandydatów na żołnierzy

⁹ Sprawozdanie o studiach wyższych według stanu na dzień 30 listopada 2015 r.,

¹⁰ Sprawozdanie o stypendiach naukowych, studiach podyplomowych i doktoranckich oraz zatrudnieniu w szkołach wyższych, instytutach naukowych i badawczych.

¹¹ Dz.U. poz. 463.

¹² W tym kwota 185.608,1 tys. zł dotacji podmiotowej na zadania, o których mowa w art. 94 ust. 1 pkt 1 Psw (§ 2520) oraz 6.868,6 tys. zł dotacji podmiotowej na pozostałe zadania (w § 2270), w tym dydaktykę kliniczną.

¹³ cz. 83, poz. 73.

¹⁴ Będące podstawą nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego.

¹⁵ Dz.U. poz. 296. Pomimo uchylenia rozporządzenia z dniem 29 września 2016 r., zgodnie z § 11 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 6 września 2016 r. r. w sprawie nagród ministra dla nauczycieli akademickich (Dz. U. poz. 1462), stosuje się je w 2016 r. do nagród ministra dla nauczycieli akademickich, przyznanych w terminie do dnia 31 października 2016 r.

zawodowych¹⁶.

Zgodnie z art. 98 ust. 3 Psw, niewykorzystane w danym roku środki finansowe pozostały w dyspozycji Uczelni.

(dowód: akta kontroli str. 906-915)

4. Liczba studentów ogółem wg stanu na dzień 30 czerwca 2016 r. wynosiła 7.832 osoby, a na dzień 31 grudnia 2016 r. uległa zwiększeniu do 8.938 osób. Liczba studentów studiów niestacjonarnych spełniała wymogi określone w art. 163 ust. 2 Psw i stanowiła odpowiednio 9,3% i 7,3% łącznej liczby studentów Uczelni.

Łączna liczba doktorantów wg stanu na dzień 30 czerwca 2016 r. wynosiła 566 osób, a na dzień 31 grudnia 2016 r. 610 osób, w tym na studiach niestacjonarnych odpowiednio 148 i 124 osoby i stanowiła odpowiednio 26,1% i 20,3% łącznej liczby doktorantów Uczelni.

Oplaty za kształcenie na studiach, na dzień 30 czerwca 2016 r. wносиło 1.215 studentów i 71 doktorantów, a na 31 grudnia 2016 r. – 1.250 studentów i 73 doktorantów.

Na dzień 30 czerwca 2016 r. w Uczelni zatrudnionych było 1.344 nauczycieli akademickich (w ramach 1.259 etatów), a na dzień 31 grudnia 2016 r. – 1.369 nauczycieli (1.267,64 etatu). Na jednego nauczyciela akademickiego¹⁷ przypadło średnio: 6,22 studenta na dzień 30 czerwca 2016 r. i 7,05 na dzień 31 grudnia 2016 r. Liczba i kwalifikacje nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego¹⁸ oraz proporcje liczby nauczycieli akademickich do liczby studentów¹⁹ na poszczególnych kierunkach studiów spełniały wymogi określone w § 12 pkt 1, 2 i 5, § 13 ust. 1 oraz § 14 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów²⁰.

W 2016 r. Uczelnia przyznała: po 525 tytułów licencjata i magistra, 531 tytułów lekarza, a 135 osób uzyskało stopień naukowy doktora. 412 absolwentów nie uzyskało tytułu zawodowego (m.in., nie przystąpiło do egzaminu dyplomowego lub nie dopełniło wszystkich formalności związanych z zakończeniem studiów).

(dowód: akta kontroli str. 140-156)

5. Przeciętne wynagrodzenie brutto²¹ nauczycieli akademickich w 2016 r. było uzależnione od zakwalifikowania do grup pracowników (art. 108 Psw) oraz grup stanowisk (art. 151 ust. 1 pkt 1 Psw) i zostało ustalone wg zasad określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej²².

(dowód: akta kontroli str. 157-165)

6. Wymiar zadań dydaktycznych nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni w pełnym wymiarze czasu pracy oraz sposób ich rozliczenia, określony został przez Senat Uczelni odrębnie na rok akademicki 2015/2016 i 2016/2017 i spełniał kryteria określone w art. 130 ust. 3 Psw. Zasady ustalania zakresu obowiązków nauczycieli akademickich uwzględniały stopień zaangażowania pracowników naukowo-dydaktycznych w realizację innych zadań.

Senat Uczelni określił zasady i tryb powierzania nauczycielowi akademickiemu zajęć dydaktycznych w godzinach ponadwymiarowych, a stawki za prowadzenie zajęć

¹⁶ Liczba studentów wg stanu na dzień 31.12.2016 r.

¹⁷ W przeliczeniu na etaty.

¹⁸ Odpowiednio 495 osób wg stanu na 30 czerwca 2016 r. i 492 osoby na dzień 31 grudnia 2016 r. - dane z systemu POL-on na dzień 31 grudnia 2016 r.

¹⁹ Dane wg sprawozdania S-10 za 2016 r. (wg stanu na 30 listopada 2016 r.).

²⁰ Dz.U. poz. 1596.

²¹ Wraz z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym.

²² Dz. U. z 2013 r. poz. 1571, ze zm., obowiązujące do 31 grudnia 2016 r.

dydaktycznych w godzinach ponadwymiarowych zostały ustalone zarządzeniami Rektora, odrębnie na rok akademicki 2015/2016 i 2016/2017.

Wynagrodzenie za pracę w godzinach ponadwymiarowych, naliczane w wysokości uzależnionej od zajmowanego stanowiska i rodzajów studiów, było wypłacane raz w roku, po rozliczeniu godzin zajęć dydaktycznych, wchodzących w skład rocznego wymiaru zajęć dydaktycznych jednostki organizacyjnej.

(dowód: akta kontroli str. 166-194)

Na podstawie losowo wybranej próby 20 pracowników Uczelni, będących nauczycielami akademickimi ustalono, że akty mianowania oraz umowy o pracę zawierane z tymi nauczycielami zawierały wszystkie elementy określone w art. 119 Psw. Obowiązujące w badanym okresie stawki wynagrodzenia zasadniczego tych pracowników (w przeliczeniu na wymiar zatrudnienia) oraz dodatków funkcyjnych spełniały wymogi określone w załącznikach nr 1 i 7 do rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej.

Ustalona na rok akademicki 2015/2016 i rozliczona w czerwcu 2016 r. wysokość pensum²³ była zgodna z określoną w art. 130 ust. 3 Psw oraz uchwałą nr 414/2015 Senatu Uczelni z dnia 25 czerwca 2015 r., w tym dla dwóch osób obniżona²⁴ decyzjami Rektora wydanymi na podstawie art. 130 ust. 4 Psw.

Spośród analizowanych 20 pracowników, 14 nauczycielom powierzono, w sposób określony w art. 131 Psw i uchwale nr 58/2009 Senatu Uczelni, prowadzenie zajęć dydaktycznych w godzinach ponadwymiarowych (od 12,5 do 428 godzin).

Uczelnia prowadziła ewidencję wykorzystania czasu pracy przez nauczycieli akademickich w systemie informatycznym UXP, uwzględniając obciążenie wynikające z prowadzonych zajęć dydaktycznych w podziale na wydziały Uczelni, kierunki kształcenia, nazwę przedmiotu, rodzaj zajęć i liczbę godzin (w ramach pensum i ponadwymiarowych). Z tytułu koordynacji rozliczania godzin zajęć dydaktycznych w systemie (jako zadanie dodatkowe) w poszczególnych jednostkach organizacyjnych Uczelni, trzy osoby rozliczyły²⁵, od 20 do 40 dodatkowych godzin dydaktycznych.

Wynagrodzenie za wypracowane godziny ponadwymiarowe było zgodne z wymiarem godzin dydaktycznych i zostało wypłacone w trybie i wg stawek określonych w Zarządzeniach 43/2015 i 58/2015 Rektora Uczelni.

(dowód: akta kontroli str. 195-249)

7. Sprawozdania z wykonania planu rzeczowo-finansowego za lata 2014 i 2015 zostały – po ich zatwierdzeniu przez Senat Uczelni – przekazane do Ministerstwa Zdrowia z zachowaniem terminu określonego w art. 35 ust. 2 Psw.

Zgodnie z art. 35 ust. 8 Psw, roczne sprawozdanie z działalności Uczelni od 1 października 2014 r. tworzone było i przekazywane do MNiSW za pomocą Zintegrowanego Systemu Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym – „POL-on”.

(dowód: akta kontroli str. 250-254)

Uzyskane przez Uczelnię w 2016 r. przychody z działalności operacyjnej wyniosły łącznie 310.275,3 tys. zł i były wyższe od uzyskanych w latach 2014 i 2015 odpowiednio o 10,1% i 2,4%. W kwocie tej dominowały przychody z działalności dydaktycznej - stanowiły one 85,6% przychodów z działalności operacyjnej i były wyższe o 4,4% od uzyskanych w 2015 r. Obejmowały głównie środki z dotacji

²³ W przeliczeniu na wymiar zatrudnienia, z uwzględnieniem zmian w trakcie roku akademickiego.

²⁴ Odpowiednio z uwagi na: pełnioną funkcję dziekana oraz realizację zadań związanych z prowadzoną działalnością naukową - kierownictwem grantu.

²⁵ Na podstawie zarządzenia Rektora Uczelni nr 25/2016 z dnia 6 czerwca 2016 r. w sprawie rozliczania w systemie informatycznym godzin zajęć dydaktycznych zrealizowanych przez jednostki organizacyjne Uniwersytetu Medycznego w Łodzi w roku akademickim 2015/2016.

z budżetu państwa (203.325,2 tys. zł²⁶) i opłat za świadczone usługi edukacyjne (47.404,1 tys. zł), w tym na studiach niestacjonarnych.

Przychody z działalności badawczej wyniosły 35.548,6 tys. zł i były niższe o 9,3% od uzyskanych w 2015 r. oraz o 35,8% od kwoty planowanej (po zmianach) do uzyskania w 2016 r. Wynikało to m.in. ze zmiany kwalifikacji planowanych przychodów ze sprzedaży usług badawczych świadczonych przez Zakład Medycyny Sądowej z pozycji „sprzedaż pozostałych prac i usług badawczych” do pozycji „pozostałe usługi” w ramach przychodów z działalności dydaktycznej, a także ze specyfiki prowadzonych badań i możliwości wykorzystania środków w następnym roku.

Poniesione w badanym okresie koszty działalności operacyjnej wyniosły 283.771,3 tys. zł i były wyższe od poniesionych w latach 2014 i 2015 odpowiednio o 9,5% i 2,1%. Dominującą pozycję (99,5%) stanowiły koszty własne podstawowej działalności operacyjnej, wynoszące 282.492,5 tys. zł, a w nich w 65,8% stanowiły koszty wynagrodzeń²⁷. W łącznej kwocie kosztów własnych podstawowej działalności operacyjnej dominowały koszty działalności dydaktycznej (87,6%, tj. 247.337,7 tys. zł), w tym 197.297,2 tys. zł finansowane dotacją z budżetu państwa, dotyczące studiów stacjonarnych i doktoranckich. Łączny koszt jednolitych studiów magisterskich wyniósł 118.972,3 tys. zł.

Wypracowany przez Uczelnię zysk netto wyniósł w 2016 r. 26.910,7 tys. zł i w porównaniu do wyniku uzyskanego w latach 2014 i 2015 był wyższy odpowiednio o 14,8% i 5,1%. Wpływ na jego wysokość miał wynik finansowy na działalności dydaktycznej wynoszący 18.371,6 tys. zł, w tym 12.507,2 tys. zł z tytułu studiów niestacjonarnych.

(dowód: akta kontroli str. 340-350, 911-966)

8. Zgodnie z zasadami określonymi w obowiązującej polityce rachunkowości Uczelni²⁸, rozliczanie kosztów wg rodzajów było dokonywane na podstawie ewidencji kosztów w układzie rodzajowym i kalkulacyjnym, stanowiących podstawę sporządzania sprawozdań finansowych Uczelni, wymaganych art. 45 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości²⁹.

Prowadzona w Uczelni ewidencja księgowa zapewniała rozliczenie kosztów według rodzajów działalności z wyodrębnieniem kosztów finansowanych dotacją, z wyjątkiem kosztów działalności dydaktycznej, której rozliczenie następowało raz do roku, zgodnie z dyspozycją § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2012 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej uczelni publicznych³⁰ i obowiązującą Polityką rachunkowości.

Jak wyjaśniła Kwestor Uczelni, w związku z brakiem możliwości zakwalifikowania na bieżąco, w trakcie roku obrachunkowego, kosztów bezpośrednich działalności dydaktycznej do kosztów kształcenia na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, na koniec roku dokonywane było rozliczenie tych kosztów odpowiednio do liczby godzin dydaktycznych realizowanych w ramach studiów stacjonarnych, niestacjonarnych i pozostałej działalności lub odpowiednio do liczby studentów. Koszty te były ewidencjonowane w ciągu roku na bieżąco w ramach konta 500 Koszty działalności dydaktycznej i 541 Koszty rozwoju kadr naukowych. Ich rozliczenie dokonywane było na koniec roku obrotowego, po zaewidencjonowaniu dokumentów księgowych oraz ustaleniu – na podstawie

²⁶ Dotacje podmiotowe, bez środków przyznanych na pomoc materialną dla studentów i doktorantów oraz saldo dotacji projakościowej.

²⁷ Wraz z kwotą planowanych składek z tytułu ubezpieczeń społecznych i funduszu pracy.

²⁸ wprowadzonej Zarządzeniem nr 64/2016 Rektora z 3 października 2016 r., z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2016 r.

²⁹ Dz. U. z 2016 r. poz. 1047 ze zm.

³⁰ Dz. U. z 2012 r. poz. 1533.

wskaźników wyliczonych w oparciu o godziny dydaktyczne rejestrowane w systemie PUX³¹ - wysokości kosztów pośrednich przypadających na poszczególne rodzaje działalności.

(dowód: akta kontroli str. 255-282)

9. Roczny plan rzeczowo-finansowy na 2016 r. został zatwierdzony przez Senat Uczelni w dniu 23 czerwca 2016 r. i przekazany do Ministerstwa Zdrowia i Ministerstwa Finansów z zachowaniem terminu określonego w art. 100 ust. 3 Psw. Obejmował on wszystkie dane wymagane przepisem §§ 2 i 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2012 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej uczelni publicznych.

W 2016 r. Uczelnia dwukrotnie korygowała plan finansowy. Było związane z przyznaniem w ciągu roku dodatkowych środków m.in. przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (4.025 tys. zł³²), Ministra Zdrowia (1.641,6 tys. zł³³) i Ministra Obrony Narodowej (904 tys. zł³⁴).

Ponadto, korekta planu zatwierdzona w dniu 23 lutego 2017 r. polegała głównie na dostosowaniu wartości przychodów do faktycznie uzyskanych oraz kosztów do proporcjonalnie zmniejszonych przychodów. Kwesor Uczelni uzasadniała konieczność dokonania tej korekty przyznaniem dodatkowych środków z dotacji statutowej pod koniec grudnia 2016 r. oraz uzyskaniem zmniejszonych przychodów, niż planowane, co wymusiło dokonanie korekty planowanych kosztów.

Zaplanowane - po zmianach - przychody w łącznej kwocie 341.787,4 tys. zł dotyczyły głównie środków na działalność dydaktyczną (266.889,9 tys. zł³⁵) i badawczą (55.397,5 tys. zł³⁶). Zaplanowane do poniesienia w 2016 r. koszty wyniosły łącznie 313.383,5 tys. zł, obejmowały głównie koszty własne podstawowej działalności operacyjnej (309.533,5 tys. zł), związane przede wszystkim z prowadzoną działalnością dydaktyczną (254.136 tys. zł tj. 82,1%).

Dominującą pozycję planowanych kosztów rodzajowych Uczelni (62,1%) stanowiły koszty wynagrodzeń³⁷.

W 2016 r. przekroczono (o 78,8 tys. zł w stosunku do zaplanowanych³⁸) koszty ujęte w pozycji „pozostałe koszty operacyjne”. Spowodowane to było utworzeniem rezerw na przyszłe koszty związane z prowadzonymi sprawami sądowymi, ewidencjonowanymi na podstawie raportu (rekomendacji co do wyniku toczących się spraw) przedstawianego przez kancelarię prawną. Jak zapowiedziała Pani Kwesor, wartości te zostaną skorygowane przed sporządzeniem planu finansowego.

W pozostałych przypadkach nie wystąpiły przypadki poniesienia kosztów wyższych niż zaplanowane.

(dowód: akta kontroli str. 283-360)

³¹ Program PUX umożliwia podanie godzin zrealizowanych przez nauczycieli akademickich w rozbiciu na kierunki, stopnie i rodzaje studiów.

³² W ramach dotacji statutowej, głównie z przeznaczeniem na restrukturyzację Wydziału Lekarskiego (2.330 tys. zł), utrzymanie potencjału badawczego (1.079,5 tys. zł) oraz utrzymanie urzędu badawczego (615,5 tys. zł).

³³ W tym na realizację w 2016 r. zadania inwestycyjnego pn. „Centrum Symulacji Medycznych CKD UM w Łodzi” (1.356,2 tys. zł) oraz na sfinansowanie kosztów organizacji obowiązkowych, dodatkowych kursów i szkoleń w trakcie kształcenia przeddyplomowego (285,4 tys. zł).

³⁴ Na kształcenie kandydatów na żołnierzy zawodowych.

³⁵ w tym m.in. 203.327,4 tys. zł dotacji z budżetu państwa i 47.900 tys. zł z opłat za świadczone usługi edukacyjne.

³⁶ w tym m.in. 24.737 tys. zł dotacji na finansowanie działalności statutowej.

³⁷ Wraz z kwotą planowanych składek z tytułu ubezpieczeń społecznych i funduszu pracy.

³⁸ Wg danych ujętych w F-01/s za 2016 r.

Wykorzystanie dotacji na tzw. dydaktykę kliniczną

Z przyznanych w 2016 r. środków w wysokości 5.836,4 tys. zł na dydaktykę kliniczną, po uwzględnieniu korekty wprowadzonej w wyniku kontroli³⁹, Uczelnia wykorzystała 5.011,3 tys. zł, tj. 85,9% kwoty przyznanej.

Łączna kwota poniesionych w badanym okresie przez Uczelnię kosztów dydaktyki wyniosła 5.834,4 tys. zł. Ze środków z dotacji zostały sfinansowane koszty zajęć realizowanych w ramach studiów stacjonarnych (łącznie 3.627,6 tys. zł) oraz - na rzecz szpitali klinicznych, dla których Uczelnia jest organem tworzącym - część kosztów remontów pomieszczeń dydaktycznych i zakupów sprzętu medycznego, wspomagającego proces dydaktyczny (łącznie 1.383,7 tys. zł). Natomiast koszty zajęć realizowanych na studiach niestacjonarnych, w tym anglojęzycznych, finansowane były ze środków własnych Uczelni (łącznie 823,2 tys. zł).

Niewykorzystana w 2016 r. kwota dotacji (825,1 tys. zł) zostanie przeznaczona na zakup w 2017 r. szafek dla studentów, w które wyposażone zostaną szpitale⁴⁰.

(dowód: akta kontroli str. 455-494, 579-617)

W celu realizacji procesu kształcenia w dziedzinach klinicznych, zgodnie z art. 89 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej⁴¹, Uczelnia zawarła z dziewięcioma szpitalami funkcjonującymi na terenie Łodzi, w tym czterema klinicznymi⁴² oraz czterema wojewódzkimi⁴³ i Instytutem „Centrum Zdrowia Matki Polki” (zwanym dalej „ICZMP”) umowy na udostępnianie Uniwersytetowi przez szpitale oddziałów i innych jednostek organizacyjnych dla realizacji zadań dydaktycznych i badawczych, w powiązaniu z udzielaniem świadczeń zdrowotnych i promocją zdrowia. W związku z połączeniem dwóch szpitali klinicznych CSK przejął z dniem 1 lutego 2016 r. zadania USK nr 4.

Treść obowiązujących w badanym okresie umów zawierała wszystkie elementy określone w art. 89 ust. 5 ustawy o działalności leczniczej.

Wysokość wynagrodzenia dla szpitali z tytułu realizacji powyższych umów została wyliczona z uwzględnieniem:

- liczby studentogodzin dydaktycznych (obliczonych na podstawie informacji przekazanych przez dziekanaty poszczególnych wydziałów),
- współczynników kosztochłonności zajęć (2,5 na kierunku lekarsko-dentystycznym na studiach stacjonarnych oraz 1,0 dla wszystkich innych zajęć),
- stawki godzinowej – na rok akademicki 2015/2016 ustalono stawkę w wymiarze 3,40 zł, a na rok 2016/2017 podwyższono do 3,50 zł,
- zmian organizacyjnych w strukturach szpitali klinicznych⁴⁴.

³⁹ Przeksięgowanie kwoty 12.371,66 zł nieprawidłowo rozliczonych kosztów studiów niestacjonarnych z konta dotacji w koszty własne Uczelni.

⁴⁰ W związku ze zmianą organizacji nauczania praktycznego studentów.

⁴¹ Dz.U. z 2016 r. poz. 1638, ze zm., zwana dalej „ustawą o działalności leczniczej”.

⁴² Centralnym Szpitalem Klinicznym Uniwersytetu Medycznego (zwanym dalej „CSK”), Samodzielnym Publicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej Uniwersyteckim Szpitalem Klinicznym nr 4 im. Marii Konopnickiej Uniwersytetu Medycznego, (zwanym dalej „USK nr 4”), Uniwersyteckim Szpitalem Klinicznym nr 1 im. Norberta Barlickiego Uniwersytetu Medycznego i Uniwersyteckim Szpitalem Klinicznym im. Wojskowej Akademii Medycznej Uniwersytetu Medycznego – Centralnym Szpitalem Weteranów (zwanym dalej „USK WAM”).

⁴³ Specjalistycznym Psychiatrycznym Zespołem Opieki Zdrowotnej Szpitalem im. dr J. Babickiego, Wojewódzkim Specjalistycznym Szpitalem im. Wł. Biegańskiego, Wojewódzkim Szpitalem Specjalistycznym im. M. Kopernika (zwanym dalej „WSS im. Kopernika”) i Wojewódzkim Szpitalem Specjalistycznym im. M. Pirogowa (WSS im. Pirogowa).

⁴⁴ Przeniesienie od 1 kwietnia 2016 r., do struktury organizacyjnej CSK, klinik USK WAM zlokalizowanych w obiekcie przy ul. Pomorskiej 251 w Łodzi oraz połączenie z dniem 1 lutego 2016 r. dwóch szpitali klinicznych (CSK i USK nr 4).

Ponadto, szpitale wojewódzkie oraz ICZMP otrzymywały wynagrodzenie za zrealizowane w ich oddziałach kształcenie praktyczne stacjonarnych studentów Oddziału Pielęgniarstwa i Położnictwa, obliczane z uwzględnieniem liczby zrealizowanych godzin praktyk oraz liczby studentów, którzy praktyki odbyli.

Okresem rozliczeniowym dla szpitali klinicznych był rok kalendarzowy, a dla pozostałych szpitali – rok akademicki. Wyliczenie wynagrodzenia regulowanego szpitalom następowało w oparciu o liczbę zgłoszonych studentogodzin obliczeniowych, zgłoszonych przez dziekanaty poszczególnych wydziałów dla roku akademickiego rozpoczynającego się kwartału przed 1 stycznia danego roku kalendarzowego.

Uczelnia przekazywała szpitalom informacje dotyczące liczby zaplanowanych do realizacji w danej placówce i w danym roku akademickim, zajęć klinicznych (stacjonarnych i niestacjonarnych), przypisanych do poszczególnych kierunków oraz wysokości przewidzianego do zapłaty wynagrodzenia.

Przewidywany koszt dydaktyki klinicznej dla zajęć realizowanych w roku akademickim 2015/2016 wynosił 4.263,5 tys. zł, a w roku akademickim 2016/2017 - 5.838,7 tys. zł. Wzrost kosztów wynikał głównie z wzrostu liczby studentogodzin (odpowiednio z 1.253.984 do 1.668.208) oraz wysokości stawki za studentogodzinę (z 3,40 zł do 3,50 zł).

Koszty związane z realizacją zajęć klinicznych na studiach stacjonarnych szacowane były odpowiednio w wysokości 3.529,1 tys. zł (1.037.961 studentogodzin) w roku akademickim 2015/2016 i 4.553,6 tys. zł (1.301.035 studentogodzin) w roku akademickim 2016/2017.

(dowód: akta kontroli str. 495-572)

Umowy zawarte ze szpitalami były prawidłowo realizowane oraz rzetelnie rozliczone.

Na podstawie wystawionych faktur, w 2016 r. Uczelnia terminowo uregulowała kwotę 4.333,2 tys. zł za udostępnianie oddziałów szpitalnych dla celów dydaktycznych oraz za zużytą odzież jednorazową oraz 28,8 tys. zł za zrealizowane w ich oddziałach kształcenie praktyczne studentów studiów stacjonarnych.

Dodatkowo, na podstawie zawartych z WSS im. M. Kopernika umów, w 2016 r. Uczelnia zapłaciła Szpitalowi 88,7 tys. zł za wynajem sal wykładowych.

(dowód: akta kontroli str. 568-575)

Zgodnie z przedłożonymi przez szpitale informacjami, przekazane w 2016 r. środki finansowe pokrywały koszty ponoszone przez szpitale z tytułu udostępnienia Uczelni jednostek organizacyjnych szpitali niezbędnych do prowadzenia kształcenia przed- i podyplomowego w zawodach medycznych.

(dowód: akta kontroli str. 641-665)

W badanym okresie żaden obszar związany z wykorzystaniem dotacji na dydaktykę kliniczną nie został zakwalifikowany do przeprowadzenia przez Uczelnię kontroli wewnętrznej lub audytu. Kontrolą objęto natomiast wykorzystanie środków na zakup infrastruktury dydaktycznej - w 2016 r. pracownicy Uczelni przeprowadzili w szpitalach klinicznych osiem takich kontroli, w tym trzy dotyczące zadań finansowanych dotacją. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Ponadto, w szpitalach przeprowadzono 66 hospitacji i wizytacji placówek szkoleniowych, zajęć dydaktycznych i praktyk zawodowych.

(dowód: akta kontroli str. 618-640)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Rozliczając w 2016 r. faktury wystawione w ciągu roku przez WSS im. Pirogowa z tytułu udostępniania oddziałów szpitalnych oraz przez WSS im. Kopernika za zużytą odzież ochronną, wszystkie koszty Uczelnia ewidencjonowała w ciężar konta 558-00 – dydaktyka kliniczna stacjonarna (koszty finansowane z dotacji), nie rozdzielając ich - proporcjonalnie do liczby zadeklarowanych studentogodzin - na koszty zajęć realizowanych w ramach studiów stacjonarnych i niestacjonarnych.

Dyrektor Biura Organizacyjno-Prawnego Uczelni wyjaśniała taki stan ryczałtowym charakterem umowy z WSS im. Pirogowa, nie uzależnionym od liczby klinicznych zajęć dydaktycznych oraz brakiem wskazania na fakturach liczby zużytej odzieży ochronnej odrębnie przez studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych.

W trakcie kontroli Uczelnia dokonała ustalenia wartości tych kosztów przypadających na studentów studiów niestacjonarnych⁴⁵ i w dniu 24 lutego 2017 r. przekięgowała kwotę 12.371,66 zł w ciężar kosztów dydaktyki klinicznej niestacjonarnej, finansowanych ze środków własnych Uczelni.

Nieprawidłowość ta została skorygowana przed sporządzeniem sprawozdania finansowego Uczelni i nie miała wpływu na prawidłowość danych w nim wykazanych.

(dowód: akta kontroli str. 457-494, 561-567, 576-578)

1.2. Dotacja na pomoc materialną dla studentów i doktorantów

Opis stanu
faktycznego

1. Informację na temat pomocy materialnej dla studentów i doktorantów w Uczelni w 2015 r., będącą podstawą obliczenia dotacji na rok 2016, Uczelnia przekazała do Departamentu Nauki i Szkolnictwa Wyższego Ministerstwa Zdrowia w dniu 18 stycznia 2016 r.⁴⁶, tj. z opóźnieniem jednego dnia roboczego w stosunku do terminu określonego w § 4 rozporządzenia z 19 lutego 2015 r. w sprawie sposobu podziału dotacji z budżetu państwa dla uczelni publicznych i niepublicznych oraz jednostek naukowych na pomoc materialną dla studentów i doktorantów⁴⁷.

Tłumacząc przyczyny powyższego opóźnienia, Kwestor Uczelni wskazała na bardzo krótki czas opracowania informacji, zwłaszcza w sytuacji ciągłego wpływu dokumentów, które należało zaliczyć w koszty 2015 r.

Przekazane dane, wynikające ze sprawozdań statystycznych S-10⁴⁸, S-11⁴⁹ oraz S-12⁵⁰, obejmowały informacje wymagane § 4 ww. rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 lutego 2015 r.

W związku ze zmianą kosztów i stanu funduszu, w dniu 8 lutego 2016 r. Uczelnia przekazała do Ministerstwa korektę informacji.

(dowód: akta kontroli str. 83-85, 90-127, 666-676)

2. Przyznana na 2016 r. dotacja na pomoc materialną dla studentów i doktorantów wyniosła 11.277,9 tys. zł i w porównaniu do przyznanej na 2015 r. była wyższa o 516,1 tys. zł (tj. o 4,8%).

Uwzględniając kwotę dotacji pozostałej z 2015 r. (3.478 tys. zł) oraz korektę wprowadzoną w wyniku kontroli⁵¹, w 2016 r. Uczelnia wykorzystała łącznie

⁴⁵ Odpowiednio 10.637,48 zł z tytułu zajęć w WSS im. Pirogowa oraz 1.734,18 zł z tytułu zużytej odzieży ochronnej.

⁴⁶ Poniedziałek.

⁴⁷ Dz.U. z 2017 r. poz. 226.

⁴⁸ Sprawozdanie o studiach wyższych według stanu na dzień 30 listopada 2015 r.

⁴⁹ Sprawozdanie o pomocy materialnej i socjalnej dla studentów i doktorantów za 2015 r.

⁵⁰ Sprawozdanie o stypendiach naukowych, studiach podyplomowych i doktoranckich oraz zatrudnieniu w szkołach wyższych, instytutach naukowych i badawczych.

⁵¹ Przekięgowanie kwoty 27.600 zł nadmiernie przyznanych stypendiów dla najlepszych studentów w koszty własne Uczelni.

11.461,5 tys. zł, z tego: 8.130,4 tys. zł na stypendia i zapomogi⁵², 3.308,6 tys. zł na remonty czterech domów studenckich oraz 22,5 tys. zł (tj. 0,2% przyznanej dotacji⁵³) na pokrycie kosztów przyznawania i wypłaty stypendiów oraz zapomóg. Niewykorzystana w 2016 r. kwota dotacji (3.294,4 tys. zł), zgodnie z art. 103 ust. 7 Psw, pozostała do wykorzystania w 2017 r.

(dowód: akta kontroli str. 19, 303-310, 677-680, 768-773, 863-878)

3. Wydatkowane w badanym okresie środki dotyczyły lat akademickich 2015/2016 i 2016/2017.

Zgodnie z dyspozycją art. 174 ust. 2 Psw, Rektor Uczelni dokonał podziału dotacji w porozumieniu z przewodniczącymi uczelnianych Rad: Samorządu Studenckiego i Samorządu Doktorantów. Na każdy rok akademicki Rektor Uczelni ustalił miesięczny dochód netto na osobę w rodzinie studenta i doktoranta uprawniający do ubiegania się o stypendium socjalne oraz stawki poszczególnych świadczeń pomocy materialnej, a także okres, na który stypendia zostały przyznane.

(dowód: akta kontroli str. 293-345, 743-752)

Wydatki na pomoc materialną dla studentów i doktorantów wyniosły w badanym okresie łącznie 8.158 tys. zł, z czego środkami z dotacji sfinansowano 8.130,4 tys. zł. W ramach tych środków, kwotę 5.539,5 tys. zł przeznaczono na stypendia socjalne, 238,2 tys. zł na stypendia specjalne dla osób niepełnosprawnych, 2.295,4 tys. zł na stypendia rektora dla najlepszych studentów i doktorantów oraz 84,9 tys. zł na wypłatę jednorazowych zapomóg. Z poszczególnych form pomocy skorzystało:

- ze stypendium socjalnego – 1.509 studentów i 17 doktorantów;
- ze stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych – 149 studentów i 15 doktorantów;
- ze stypendium rektora dla najlepszych studentów i doktorantów – 928 studentów i 175 doktorantów;
- zapomogi otrzymało 77 studentów i 12 doktorantów.

Dodatkowo, w grudniu 2016 r. Minister Zdrowia przyznał środki w kwocie 45 tys. zł na wypłatę stypendiów za wybitne osiągnięcia dla trzech studentów.

(dowód: akta kontroli str. 342-345, 677-698, 768-773, 848-849, 863-878)

Uczelnia nie posiadała stołówek studenckich.

Na remonty i inwestycje w domach studenckich Uczelnia planowała wydać w 2016 r. 6.703,4 tys. zł, z czego z dotacji 6.503,4 tys. zł. Faktycznie wykorzystane środki wyniosły 3.308,6 tys. zł (tylko w ramach dotacji) i przeznaczone zostały m.in. na remont wybranych pomieszczeń w domach studenckich, remont monitoringu, wymianę opraw oświetleniowych, przegląd wakacyjny wraz z odświeżeniem pokoi oraz prowadzono prace przygotowawcze do remontu III Domu Studenta. Niepełna realizacja planu wydatków spowodowana była trwającą od lipca 2016 r. procedurą przetargową.

(dowód: akta kontroli str. 361-365, 681-695, 863-878)

Prawidłowo zostały powołane składy: Wydziałowych Komisji Stypendialnych przez Dziekanów poszczególnych wydziałów, Komisji Stypendialnej ds. Doktorantów przez Kierownika Studium Doktoranckiego oraz Odwoławczych Komisji dla Studentów i Doktorantów przez Rektora. Zgodnie z art. 177 ust. 1-3 Psw w ich skład weszli pracownicy Uczelni oraz studenci delegowani przez Uczelnianą Radę Samorządu Studentów. Studenci stanowili większość składu komisji.

Stosownie do art. 175 ust. 4 Psw, dziekani poszczególnych wydziałów Uczelni przekazali komisjom uprawnienia w zakresie przyznawania stypendium socjalnego, stypendium socjalnego dla osób niepełnosprawnych, zapomogi, a uprawnienia

⁵² Bez stypendiów Ministra Zdrowia za wybitne osiągnięcia.

⁵³ Zgodnie z art. 103 ust. 6 Psw.

w zakresie przyznawania stypendiów Rektora dla najlepszych studentów i doktorantów, Rektor przekazał odpowiednio Odwoławczym Komisjom Stypendialnym ds. Studentów lub Doktorantów.

(dowód: akta kontroli str. 753-773)

Zgodnie z dyspozycją art. 186 ust. 1 Psw, Rektor Uczelni, w porozumieniu z Uczelnianą Radą Samorządu Studentów, ustalił szczegółowy regulamin ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej.

Analiza wybranych 120 wniosków⁵⁴ każdej formy pomocy materialnej, które zostały pozytywnie rozpatrzone wykazała, że tryb i sposób ich przyznania były zgodne z obowiązującymi regulaminami przyznawania pomocy materialnej dla studentów i doktorantów. Wszystkie badane świadczenia przyznane zostały na wniosek studenta/doktoranta, sporządzony wg ustalonego wzoru. Załączane do wniosków wymagane dokumenty i oświadczenia, każdorazowo poddawane były weryfikacji przez pracowników Uczelni.

(dowód: akta kontroli str. 699-742, 768-799)

Liczba przyznanych przez Rektora stypendiów dla najlepszych studentów nie przekroczyła wyznaczonego art. 174 ust. 4 Psw limitu 10% liczby studentów każdego kierunku studiów prowadzonego w Uczelni i stanowiła 29% środków przeznaczonych łącznie na stypendia rektora dla najlepszych studentów, stypendia socjalne oraz zapomogi.

W wyniku analizy 1.767 wniosków, Odwoławcza Komisja Stypendialna przyznała stypendia 585 studentom. Ponadto, przyznała stypendia dziewięciu studentom pierwszego roku kierunku lekarskiego, laureatom i finalistom olimpiad.

W związku z awarią systemu komputerowego, wykaz stypendystów został skorygowany po posiedzeniu Komisji. Wskutek rozpatrzenia 17 dodatkowych wniosków, trzem osobom przyznano stypendia, a w przypadku jednej skorygowano ujęty w rankingu kierunek studiów. Ponadto, trzem osobom przyznano stypendia w wyniku złożonych wniosków o ponowne rozpatrzenie sprawy. Łączna liczba stypendiów przyznanych najlepszym studentom wyniosła 601.

Analiza⁵⁵ 30 pozytywnie rozpatrzonych wniosków wykazała, że wszyscy stypendyści do dnia 30 września 2016 r. uzyskali zaliczenie poprzedniego roku akademickiego, a punkty za dodatkowe i udokumentowane osiągnięcia⁵⁶ naliczone zostały zgodnie z kryteriami punktacji stanowiącymi załącznik nr 5 do regulaminu przyznawania pomocy materialnej dla studentów Uczelni.

(dowód: akta kontroli str. 699-742, 800-837)

Stawki wszystkich analizowanych stypendiów i zapomóg były zgodne z określonymi w zarządzeniach Rektora: nr 27/2015 z 19 maja 2015 r. (dot. roku akademickiego 2015/2016) oraz nr 21/2016 i 22/2016 z dnia 30 maja 2016 r.

Okres otrzymywania stypendiów był zgodny z przepisami oraz art. 184 ust. 1 i 2 Psw i nie przekraczał określonego w zarządzeniach Rektora nr: 55/2015 z 18 września 2015 r. i 49/2016 z 11 sierpnia 2016 r. Stypendia socjalne, specjalne dla osób niepełnosprawnych i dla najlepszych studentów przyznawane były na rok akademicki, z czego stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych do końca roku akademickiego lub do końca miesiąca ważności orzeczenia o niepełnosprawności (jeśli nastąpił wcześniej). W przypadku wniosków

⁵⁴ Po 30 wniosków w sprawie przyznania: stypendium socjalnego, stypendium socjalnego w zwiększonej wysokości z tytułu zamieszkania w domu studenckim lub obiekcie innym niż dom studencki, stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych oraz zapomogi.

⁵⁵ Dobór celowy, wg osądu kontrolera.

⁵⁶ zgodnie z kryteriami punktacji stanowiącymi załącznik nr 5 do regulaminu przyznawania pomocy materialnej dla studentów Uczelni dodatkowe punkty naliczane były za osiągnięcia naukowe, artystyczne oraz wyniki sportowe we współzawodnictwie międzynarodowym lub krajowym.

o przyznanie stypendium złożonych po 31 października 2016 r., świadczenie przyznawane było od miesiąca, w którym złożono wniosek.

Spośród analizowanych decyzji, w sześciu przypadkach studenci skorzystali z więcej niż jednej formy pomocy, z czego w dwóch przypadkach z dwóch różnych form stypendiów. Łączna ich miesięczna wysokość nie przekroczyła kwoty określonej w art. 184 ust. 6 Psw.

(dowód: akta kontroli str. 699-752, 768-799)

4. Prorektor Uczelni ds. Studenckich i Organizacyjnych Uczelni przekazał do Ministerstwa Zdrowia, pozytywnie zaopiniowane przez Rady poszczególnych wydziałów, wnioski pięciu studentów i sześciu doktorantów o przyznanie na rok akademicki 2016/2017 stypendiów Ministra Zdrowia za wybitne osiągnięcia.

Wnioski te zostały przesłane do Ministerstwa z zachowaniem terminów określonych odpowiednio w § 6 ust. 4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 lipca 2015 r. w sprawie stypendiów ministra za wybitne osiągnięcia przyznawanych studentom⁵⁷ oraz § 5 ust. 4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 lipca 2015 r. w sprawie stypendiów ministra za wybitne osiągnięcia przyznawanych doktorantom⁵⁸.

Przyznana przez Ministra kwotę 45 tys. zł na stypendia dla trzech studentów, którzy uzyskali najwyższą liczbę punktów z tytułu wykazanych we wnioskach wybitnych osiągnięć, Uczelnia terminowo i w całości przekazała beneficjentom.

(dowód: akta kontroli str. 838-858, 879-883)

Ustalone
nieprawidłowości
i uwagi

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Przyznając stypendia Rektora dla najlepszych studentów, Odwoławcza Komisja Stypendialna nie we wszystkich przypadkach przestrzegała zapisów „Kryteriów punktacji osiągnięć studentów ubiegających się o stypendium Rektora Uniwersytetu Medycznego w Łodzi”, stanowiących załącznik nr 5 do regulaminu przyznawania pomocy materialnej dla studentów Uczelni⁵⁹ i ustalonych w wykonaniu dyspozycji art. 174 ust. 2 Psw.

Ustalając liczbę osób uprawnionych do otrzymania stypendium, Komisja nie respektowała zapisu pkt. 6 Zasad ogólnych ujętych w Kryteriach punktacji, stanowiącego, że: „w przypadku gdy podział procentowy (10% studentów każdego kierunku na każdym roku) nie wskazuje na całkowitą liczbę studentów uprawnionych do otrzymania stypendium Rektora dla najlepszych studentów, dokonuje się zaokrąglenia punktów w dół do całkowitej liczby”. Zaokrąglając natomiast wg zasad arytmetycznych liczbę wynikającą z wyliczenia 10% studentów każdego kierunku na każdym roku do liczby całkowitej, a w przypadku stypendystów II roku kierunku lekarskiego, pomyłkowo zaokrągliła wartość 55,9 do 60. W konsekwencji zaokrąglenia w górę oraz ww. pomyłki, stypendia otrzymało łącznie o 26 osób więcej, niż wynikałoby to z zastosowania przyjętego w Kryteriach sposobu ustalenia liczby osób uprawnionych. Łączna kwota tych stypendiów wniosła 9.200 zł miesięcznie (w 2016 r. wydatkowano z tego tytułu 27.600 zł).

Komisja nie respektowała też przepisu określonego w pkt. 7 Zasad, stanowiącego, iż: „Jeśli liczba osób zakwalifikowanych do otrzymania stypendium Rektora przekroczy 10% na danym kierunku na danym roku, to cała grupa osób posiadających taką samą liczbę punktów, a znajdująca się na granicy 10%, nie uzyska stypendium Rektora.” W pięciu przypadkach przyznanie wyższej liczby

⁵⁷ Dz.U. poz. 1050.

⁵⁸ Dz.U. poz. 1051.

⁵⁹ Regulamin wprowadzony Zarządzeniem Rektora Uczelni nr 31/2016 z dnia 23 czerwca 2016 r., stosownie do dyspozycji art. 186 ust. 1 Psw, w uzgodnieniu z Uczelnianą Radą Samorządu Studentów.

stypendiów niż wynikająca z Zasad uzasadniano uzyskaniem przez ostatnie osoby z listy (od 2 do 5, łącznie 17) tej samej liczby punktów.

Najwyższa Izba Kontroli zauważa jednocześnie, że wprowadzone przez Uczelnię (w porozumieniu z uczelnianym organem samorządu studenckiego) Zasady są dużo bardziej restrykcyjne niż określone w art. 174 ust. 4 Psw⁶⁰ i - poza ograniczeniem kwotowym - ustaliły limit przyznawanych przez rektora stypendiów dla najlepszych studentów w liczbie nie większej niż 10% liczby studentów każdego kierunku studiów prowadzonego w uczelni.

Komisja oraz Kierownik Działu ds. Bytowych Studentów i Doktorantów tłumaczyli taki stan rzeczy małą liczebnością studentów na latach studiów niektórych kierunków, wysoką średnią ocen osób na pierwszych miejscach i pełnioną przez stypendium funkcją motywującą, a także nieprecyzyjnym zapisem pkt 6 Kryteriów.

Z wyjaśnień Rektora Uczelni wynika, że Komisja, podejmując decyzje o przyznaniu stypendiów działała w dobrej wierze, w interesie studentów i dotrzymała ustawowych progów procentowych. Ponadto, Pan Rektor zapowiedział podjęcie działań w celu zmiany Kryteriów zmierzającej do doprecyzowania ich zapisów.

W toku kontroli (w dniu 9 marca 2017 r.) Uczelnia przekięgowała nadmiernie wyplaconą w 2016 r. kwotę stypendiów w ciężar kosztów własnych.

Nieprawidłowość ta została skorygowana przed sporządzeniem sprawozdania finansowego Uczelni i nie miała wpływu na prawidłowość danych w nim wykazanych.

(dowód: akta kontroli str. 725-742, 800-837, 859-878)

IV. Wnioski

Wnioski
pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁶¹, wnosi o realizację zapowiedzianych działań na rzecz zmiany kryteriów przyznawania stypendiów Rektora dla najlepszych studentów.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Łodzi.

⁶⁰ Stanowiącego, iż „środki z dotacji, o których mowa w art. 94 ust. 1 pkt 7 i ust. 4, przeznaczone na stanowią nie więcej niż 60% środków przeznaczonych łącznie na stypendia rektora dla najlepszych studentów, stypendia socjalne oraz zapomogi. Jeżeli liczba studentów na kierunku studiów jest mniejsza niż dziesięć, stypendium rektora dla najlepszych studentów może być przyznane jednemu studentowi”.

⁶¹ Dz. U. z 2017 r. poz. 524.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania
uwag
i wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Łódź, dnia 28. marca 2017

Kontroler
Agnieszka Tomalska
Główny specjalista k.p.

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi

Dyrektor
Przemysław Szewczyk

.....
podpis

28.03.2017 r.